

Gemeente Wommelgem

Jaarrekening 2018

Gemeentebestuur Wommelgem
Kaakstraat 2
2160 Wommelgem
NIS-code: 11052

Algemeen directeur: Marijke Deroover
Financieel directeur: Kris Augustyns

INHOUD

1. De beleidsnota	p.4
a. Doelstellingenrealisatie	p.5
b. Doelstellingenrekening	p.17
c. Financiële toestand	p.18
2. De financiële nota	p.20
a. De exploitatierekening over boekjaar 2018	p.21
b. De investeringsrekening over boekjaar 2018	p.22
c. Afgesloten investeringsenveloppes	p.23
d. De liquiditeitenrekening over boekjaar 2018	p.24
3. De samenvatting van de algemene rekeningen	p.25
a. De balans per 31/12/2018	p.26
b. De staat van opbrengsten en kosten per 31/12/2018	p.28
4. De toelichting bij de financiële nota	p.29
a. Exploitatierekening per beleidsdomein	p.30
b. Evolutie van de exploitatierekening	p.31
c. Investeringsverrichtingen per beleidsdomein	p.34
d. Evolutie van de investeringsverrichtingen	p.35
e. Stand van de kredieten van de investeringsenveloppes	p.37
f. Evolutie van de liquiditeitenrekening	p.38
g. Overzicht verstrekte werkings- en investeringssubsidies per beleidsveld	p.39
5. Toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen	p.40
a. De toelichting bij de balans	p.41
b. De proef- en saldibalans per 31/12/2018	p.42
c. Waarderingsregels	p.43
d. De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	p.50
e. Overzicht van de deelnemingen	p.50
f. Overzicht van vorderingen op lange termijn	p.50
g. Overzicht van schulden op lange termijn	p.50

6. Bijlagen

1. Schema J1: De financiële doelstellingenrekening
2. Resultaat op kasbasis: vergelijking budget-rekening
3. Materiële verschillen tussen budget en rekening – Exploitatie (Uitg.)
4. Materiële verschillen tussen budget en rekening – Exploitatie (Ontv.)
5. Materiële verschillen tussen budget en rekening – Investerings (Uitg.)
6. Materiële verschillen tussen budget en rekening – Investerings (Ontv.)
7. Autofinanciering: vergelijking budget-rekening
8. Schema J2: De exploitatierekening
9. Schema J3: De investeringsverrichtingen van het financieel boekjaar
10. Schema J4: De rekening van een afgesloten investeringsenveloppe
11. Schema J5: De liquiditeitenrekening
12. Schema J6: De balans
13. Schema J7: De staat van opbrengsten en kosten
14. Schema TJ1: Exploitatierekening per beleidsdomein
15. Schema TJ2: Evolutie van de exploitatierekening
16. Schema TJ3: Investeringsverrichtingen per beleidsdomein
17. Schema TJ4: Evolutie van de investeringsverrichtingen
18. Schema TJ5: Stand van de kredieten van de investeringsenveloppen
19. Schema TJ6: Evolutie van de liquiditeitenrekening
20. Overzicht verstrekte werkings- en investeringssubsidies per beleidsveld
21. Schema TJ7: De toelichting bij de balans
22. De proef- en saldibalans per 31/12/2018
23. De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
24. Overzicht van de deelnemingen
- ~~25. Overzicht van vorderingen op lange termijn~~
26. Overzicht van schulden op lange termijn

1. DE BELEIDSNOTA

De beleidsnota van de jaarrekening bestaat uit volgende onderdelen:

- Doelstellingenrealisatie
- Doelstellingenrekening
- Financiële toestand

De schema's vermelden naast de effectief gerealiseerde ontvangsten en uitgaven van 2018 (jaarrekening) ook de ontvangsten en uitgaven van het oorspronkelijke budget 2018 (initieel budget) en de budgetten na de laatste budgetherziening 2018 (eindbudget).

a. DOELSTELLINGENREALISATIE

De doelstellingenrealisatie geeft een overzicht van het uitgevoerde beleid van het bestuur gedurende het financiële boekjaar 2018. In het budget 2018 werden een aantal prioritaire beleidsdoelstellingen geformuleerd met actieplannen en acties die het bestuur plande uit te voeren met als doel deze prioritaire beleidsdoelstellingen te realiseren. De effectieve realisaties van deze plannen worden besproken in de doelstellingenrealisatie.

Aangezien er momenteel geen niet-financiële indicatoren werden geformuleerd beperkt de doelstellingenrealisatie zich tot de financiële realisatie.

Voor het budget 2018 worden er kredieten ingeschreven voor uitvoering van de hierna vermelde prioritaire doelstellingen.

Strategische doelstelling 1. Verder uitbouwen van een efficiënte en klantgerichte dienstverlening aan de burger met kwaliteitsvol, goed opgeleid, gemotiveerd personeel dat beschikt over de nodige, moderne middelen in een moderne, aangename werkomgeving

Beleidsdoelstelling 1.10 Investeren in en verbeteren van gebouwen om burgers te ontvangen in een aangepaste infrastructuur met een moderne en aangename werkomgeving voor de personeelsleden

Actieplan 1.10.2 Oprichten en verbeteren van gemeentelijke gebouwen

Actie 1.10.2.1 Herinrichten van het administratief centrum

	Exploitatie			Investerings			Liquiditeiten		
	<i>Uitgave</i>	<i>Ontvangst</i>	<i>Saldo</i>	<i>Uitgave</i>	<i>Ontvangst</i>	<i>Saldo</i>	<i>Uitgave</i>	<i>Ontvangst</i>	<i>Saldo</i>
<i>RK 2014</i>	484,00	0,00	-484,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>RK 2015</i>	0,00	0,00	0,00	1.696.982,17	0,00	-1.696.982,17	0,00	0,00	0,00
<i>RK 2016</i>	12.441,75	0,00	-12.441,75	28.030,97	0,00	-28.030,97	0,00	0,00	0,00
<i>RK 2017</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>RK 2018</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	12.925,75	0,00	-12.925,75	1.725.013,14	0,00	-1.725.013,14	0,00	0,00	0,00

In plaats van de realisatie en uitwerking van het dossier ten behoeve van de modernisering van het huidige administratief centrum in de Kaakstraat 2, werd in 2015 overgegaan tot aankoop van het gebouw gelegen op de Herentalsebaan 639, met de bedoeling hier alle administratieve diensten, inclusief OCMW, te huisvesten teneinde tot een optimale en gebundelde dienstverlening te komen.

Er werd een nieuw dossier voor de Herentalsebaan 639 opgestart en gegund aan het Antwerps Architecten Atelier (AAA BVBA).

Op 5 september 2016 besliste de gemeenteraad om het verbouwingsdossier van de Herentalsebaan 639 "on hold" te plaatsen. Tevens werd er overeengekomen geen besprekingen meer op te starten voor de verbouwing van een administratief centrum. Dit impliceert dat noch de Herentalsebaan 639 noch de Kaakstraat 2 grondig gerenoveerd zullen worden. Deze problematiek zal terug opgenomen worden bij de start van de volgende legislatuur.

Met beide ontwerpers werden besprekingen gevoerd om tot een financiële regeling te komen teneinde hen te vergoeden voor de geleverde prestaties.

Voor het dossier van de Kaakstraat 2 werd reeds in 2016 met architectenbureau Van Oevelen een dading getroffen.

De nieuwe bestuursploeg dient in functie van voornoemd raadsbesluit de te volgen weg nog te bepalen. Daarna kunnen de nodige budgetten voorzien worden.

Er zijn dus voor 2019 geen beschikbare budgetten.

**Actie 1.10.2.2 Oprichten van een multifunctionele zaal
(onderdeel van het polyvalent centrum)**

	Exploitatie			Investerings			Liquiditeiten		
	<i>Uitgave</i>	<i>Ontvangst</i>	<i>Saldo</i>	<i>Uitgave</i>	<i>Ontvangst</i>	<i>Saldo</i>	<i>Uitgave</i>	<i>Ontvangst</i>	<i>Saldo</i>
<i>RK 2014</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>RK 2015</i>	0,00	0,00	0,00	10.890,00	0,00	-10.890,00	0,00	0,00	0,00
<i>RK 2016</i>	0,00	0,00	0,00	10.890,00	0,00	-10.890,00	0,00	0,00	0,00
<i>RK 2017</i>	3.327,50	0,00	-3.327,50	279.246,14	0,00	-279.246,14	0,00	0,00	0,00
<i>RK 2018</i>	0,00	0,00	0,00	349.928,64	0,00	-349.928,64	0,00	0,00	0,00
	3.327,50	0,00	-3.327,50	650.954,78	0,00	-650.954,78	0,00	0,00	0,00
<i>BG 2019</i>	0,00	0,00	0,00	8.940.904,43	0,00	-8.940.904,43	0,00	0,00	0,00

De vraag naar een multifunctionele zaal is reeds lang een feit. De realisatie ervan is noodzakelijk teneinde het culturele verenigingsleven een positieve stimulans te geven om in eigen omgeving te schitteren en te presteren. Er zal gestart worden met een behoefteonderzoek om de juiste omvang van het project in kaart te brengen teneinde zodoende onnodige en overbodige investeringen te vermijden. Later zal bekeken worden hoe de noden op een zo rendabel mogelijke wijze kunnen ingevuld worden.

Het opstellen van een behoeftestudie via Locus werd opgestart in 2014. Na de verkiezingen van 2014 werd het betreffende personeelslid van Locus gedetacheerd en niet meer vervangen. Het afgesloten contract werd derhalve beëindigd.

Een nieuwe procedure voor het opmaken van een behoeftestudie werd in 2015 opgestart. IDEA Consulting werd aangesteld. Vanaf de zomervakantie 2015 werden de bevragingen opgestart. Een online-bevraging werd gevoerd. Eind 2015 vonden er nog rondetafelgesprekken plaats, waarna begin 2016 het eindrapport werd opgemaakt.

De gemeenteraad besliste in zitting van 5 september 2016 om de huisvesting van de Buitenschoolse KinderOpvang en het JeugdAtelier uit het dossier van de verbouwing van de gemeentelijke basisschool Het Oogappeltje te schrappen.

Vermits de gebouwen van het voormalige sportcomplex Synergie, thans sportcentrum Brieleke, in 2016 overgedragen werden naar de gemeente en de oprichting van een multifunctionele zaal op de gronden aldaar zal gebeuren werd de herlocalisatie van de Buitenschoolse KinderOpvang en het jeugdatelier toegevoegd aan het dossier voor de oprichting van een multifunctionele zaal en de mogelijke herinrichting en aanwending van gedeelten van het sportcentrum.

In 2016 werden de vrijgekomen budgetten voor de verbouwing van het administratief centrum bijgevoegd bij de budgetten voor de oprichting van een multifunctionele zaal.

De procedure voor het aanstellen van een ontwerper werd in 2016 opgestart en eind 2016 gegend aan MORGEN Architecten.

Deze ontwerper heeft, in samenwerking met een werkgroep samengesteld uit vertegenwoordigers van alle politieke fracties en de administratieve diensten, het ontwerp van een polyvalent centrum aan het voorbereid.

Een eerste raming werd door de ontwerper opgemaakt. Het college wenst de kosten te beperken tot 5.000.000 euro (excl. BTW en ontwerpkosten). De nodige kredieten werden aangepast en voorzien onder de 3 betreffende rubrieken, met name "Multifunctionele zaal" (+/- 5.303.000 euro), "Buitenschoolse KinderOpvang" (+/- 252.000 euro) en "JeugdOntmoetingsCentrum" (+/- 1.100.000 euro).

Naar aanleiding van de aanvullingen en opmerkingen van de werkgroep, diende het totaalbudget (incl. BTW en ontwerper) te worden opgetrokken tot 8.500.000 euro. De budgetten worden voorzien onder de 3 betreffende rubrieken, met name "Multifunctionele zaal" (7.140.000 euro), "Buitenschoolse KinderOpvang" (260.000 euro) en "JeugdOntmoetings-Centrum" (1.100.000 euro).

De vermoedelijke totale bouwkost komt daarmee op +/- 6.375.000 euro (excl. BTW en ontwerper).

Met betrekking tot de timing van de werken, werd er verwacht dat er in de jaren 2018, 2019 en 2020 respectievelijk 30%, 40% en 30% zal uitgevoerd worden.

De noodzakelijke extra budgetten werden in 2017 voorzien en herschikt op basis van de vermoedelijke timing van de werken.

Het lastenboek, met bijhorende raming, werd goedgekeurd op de gemeenteraad van 21 december 2017. Tevens werd er beslist de opdracht te gunnen bij wijze van een vereenvoudigde onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekendmaking.

Aangezien de inschrijvingen voor de bouwwerken hoger bleken dan de raming, dienen er nog extra budgetten (+/- 1.100.000 euro) te worden voorzien om de aannemer te kunnen gunnen.

Het totaalbudget (incl. BTW en ontwerpers) werd opgetrokken tot 9.600.000 euro. De budgetten worden voorzien onder de 3 betreffende rubrieken, met name "Multifunctionele zaal" (8.240.000 euro), "Buitenschoolse KinderOpvang" (260.000 euro) en "JeugdOntmoetings-Centrum" (1.100.000 euro).

Op 26 juni 2018 werden de bouwwerken gegund aan Brebuild Algemeen Bouwbedrijf voor een bedrag van 8.192.320,33 euro (incl. BTW) en opgestart in de loop van augustus 2018.

Hierdoor wijzigde de timing van de werken. De aangepaste timing is dat er voor de jaren 2018, 2019 en 2020 respectievelijk 10%, 50% en 40% zal uitgevoerd worden.

Voor het éénjarig meerjarenplan 2019 werden alle beschikbare deelbudgetten (multifunctionele zaal, BKO en JOC) van de jaren 2018 (restbedrag), 2019 en 2020 voorzien onder de prioritaire actie 1/10/2/2 (Oprichten van een multifunctionele zaal). Na oplevering zullen deze budgetten terug opgesplitst worden en aan het juiste beleidsitem toegewezen worden. Het betreft voor 2019 een bedrag van +/- 8.940.000 euro.

Strategische doelstelling 2. Verder investeren in een duurzame gemeente waar het aangenaam wonen en werken is

Beleidsdoelstelling 2.10 Verbeteren van de verkeersinfrastructuur voor alle weggebruikers (prioritair beleid)

Actieplan 2.10.1 Uitbreiden van het wegennet

Actie 2.10.1.1 Wegenis- en rioleringswerken
Herentalsebaan (deel)

	Exploitatie			Investerings			Liquiditeiten		
	Uitgave	Ontvangst	Saldo	Uitgave	Ontvangst	Saldo	Uitgave	Ontvangst	Saldo
RK 2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2015	4.524,35	0,00	-4.524,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2016	4.470,67	0,00	-4.470,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	8.995,02	0,00	-8.995,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

De werken voor de wegenis- en rioleringswerken aan de Herentalsebaan (deel) werden voltooid en voorlopig opgeleverd in 2013. Het contract voorzag voor de jaren 2014 en 2015 ook het groenonderhoud.

Eind 2018 waren de werken nog niet definitief aanvaard.

Er werden voor 2019 geen budgetten meer voorzien.

Actie 2.10.1.2 Wegenis- en rioleringswerken Verbrandelei

	Exploitatie			Investerings			Liquiditeiten		
	Uitgave	Ontvangst	Saldo	Uitgave	Ontvangst	Saldo	Uitgave	Ontvangst	Saldo
RK 2014	0,00	0,00	0,00	17.489,52	0,00	-17.489,52	0,00	0,00	0,00
RK 2015	4.774,48	0,00	-4.774,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2016	4.116,64	0,00	-4.116,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	8.891,12	0,00	-8.891,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ook de werken voor de wegenis- en rioleringswerken aan de Verbrandelei werden voltooid en voorlopig opgeleverd in 2013. Het contract voorzag voor de jaren 2014 en 2015 ook het groenonderhoud.

Eind 2018 waren de werken nog niet definitief aanvaard.

Er werden voor 2019 geen budgetten meer voorzien.

Actie 2.10.1.3 Wegeniswerken Torenstraat

	Exploitatie			Investerings			Liquiditeiten		
	<i>Uitgave</i>	<i>Ontvangst</i>	<i>Saldo</i>	<i>Uitgave</i>	<i>Ontvangst</i>	<i>Saldo</i>	<i>Uitgave</i>	<i>Ontvangst</i>	<i>Saldo</i>
RK 2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2015	0,00	0,00	0,00	15.754,64	0,00	-15.754,64	0,00	0,00	0,00
RK 2016	2.345,96	0,00	-2.345,96	58.120,12	0,00	-58.120,12	0,00	0,00	0,00
RK 2017	21.191,70	0,00	-21.191,70	1.150.149,45	0,00	-1.150.149,45	0,00	0,00	0,00
RK 2018	0,00	0,00	0,00	291.947,03	0,00	-291.947,03	0,00	0,00	0,00
	23.537,66	0,00	-23.537,66	1.515.971,24	0,00	-1.515.971,24	0,00	0,00	0,00
BG 2019	0,00	0,00	0,00	303.106,78	0,00	-303.106,78	0,00	0,00	0,00

De heraanleg van de Torenstraat was een noodzaak. De huidige infrastructuur was meer dan 20 jaar oud en werd gerealiseerd in functie van het toenmalige gebruik. Met onder andere het inrichten van buslijnen 140 en 141 voldeed deze infrastructuur niet meer aan de huidige normen voor een vlotte doorstroming. Tevens kan gesteld worden dat de voorzieningen voor het gebruik door de zwakke weggebruiker alles behalve veilig waren. Door de herinrichting van deze invalsweg naar onze gemeente werd getracht het voorgaande in belangrijke mate te verbeteren.

De besprekingen met De Lijn werden gevoerd en de resultaten hiervan werden meegenomen in het ontwerp van de Torenstraat.

In 2015 werd de conceptnota goedgekeurd en een ontwerper werd aangesteld. De heraanleg van de Wijnegemsteenweg (gedeelte tussen Uilenbaan en Torenstraat) werd meegenomen. Voor beide straten werd het rioleringsonderzoek uitgevoerd. De nutsmaatschappijen hebben hun werkzaamheden aangevat in 2016. De effectieve heraanleg was voorzien voor 2017.

Aangezien de heraanleg van de Wijnegemsteenweg werd meegenomen in het dossier van de wegenwerken in de Torenstraat, was het noodzakelijk extra budgetten te voorzien.

Het opmaken van een ontwerp voor de heraanleg van de Torenstraat en een gedeelte van de Wijnegemsteenweg werd in 2016 gegund aan GOWACO. Het ontwerp zelf werd eind 2016 gefinaliseerd.

Aangezien de inschrijvingen voor de wegeniswerken in de Torenstraat hoger bleken dan de aangepaste raming, werden er in 2017 nog extra budgetten (+/- 140.000 euro) voorzien om de aannemer te kunnen gunnen. Daarenboven werden er nog bijkomende budgetten (+/- 275.000 euro) voorzien voor prijsherzieningen en meerwerken, zoals de permanente wegversmallingen in de Uilenbaan en de heraanleg en herschikking van de parking achteraan de Sint-Johannastraat en het buitengewoon onderhoud van de openbare verlichting van de Wijnegemsteenweg.

Aangezien er in 2017 nog bijkomende meerwerken (o.a. verkeersregelinstantie/snelheidscamera) werden verrekend, was het noodzakelijke extra budgetten (+/- 210.000 euro) te voorzien.

De werken werden in de loop van 2018 voltooid maar nog niet opgeleverd. De nog niet functionele verkeersregelinstantie/snelheidscamera moet nog afgerekend worden.

In het budget 2019 is er nog een bedrag van +/- 303.000 euro voorzien.

Actie 2.10.1.4 Wegenis- en rioleringswerken Volkaertslei

	Exploitatie			Investerings			Liquiditeiten		
	Uitgave	Ontvangst	Saldo	Uitgave	Ontvangst	Saldo	Uitgave	Ontvangst	Saldo
RK 2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BG 2019	0,00	0,00	0,00	1.150.000,00	0,00	-1.150.000,00	0,00	0,00	0,00

Na de beëindiging van het project Volkaertslei waarbij er overgegaan werd tot het oprichten van een nieuw parochiecentrum, de realisatie van een verkaveling en de bouw van een 15-tal appartementen door De Ideale Woning wordt het noodzakelijk geacht de weginfrastructuur aan te pakken. Het rioleringsstelsel aangelegd in de jaren 60 zal eveneens vervangen worden door een gescheiden stelsel.

De bouw van een 15-tal appartementen door De Ideale Woning heeft belangrijke vertraging opgelopen. De finalisering van het project is in 2018 niet doorgegaan, hierdoor kunnen de wegenwerken in 2019 nog niet uitgevoerd worden.

In het budget 2019 is er een bedrag van 1.265.000 euro voorzien.

Actieplan 2.10.2 Verbeteren van de mobiliteit

Actie 2.10.2.1 Aanleggen van een trage weg, 'Koeiestraatje', in samenwerking met Wijnegem

	Exploitatie			Investerings			Liquiditeiten		
	Uitgave	Ontvangst	Saldo	Uitgave	Ontvangst	Saldo	Uitgave	Ontvangst	Saldo
RK 2014	0,00	0,00	0,00	213.993,04	33.238,41	-180.754,63	0,00	0,00	0,00
RK 2015	0,00	0,00	0,00	36.033,41	0,00	-36.033,41	0,00	0,00	0,00
RK 2016	18.052,43	0,00	-18.052,43	31.339,89	0,00	-31.339,89	0,00	0,00	0,00
RK 2017	0,00	0,00	0,00	0,00	45.161,11	45.161,11	0,00	0,00	0,00
RK 2018	0,00	0,00	0,00	168,88	0,00	-168,88	0,00	0,00	0,00
	18.052,43	0,00	-18.052,43	281.535,22	78.399,52	-203.135,70	0,00	0,00	0,00

In samenwerking met en onder leiding van de gemeente Wijnegem werd de opdracht voor de aanleg van een trage wege (Buurtweg 24) tussen de Krommelei in Wijnegem en de Doornaardstraat in Wommelgem eind 2013 gegund aan aannemingsbedrijf Janssens L. NV.

De uitvoering van de trage weg liet op kwalitatief gebied veel te wensen over waardoor de bovenlaag na enkele dagen reeds loskwam.

Gesprekken met de aannemer en het studie bureau werden opgestart. Om een langdurige gerechtelijke procedure te vermijden werd een dading afgesloten, waarin werd overeengekomen dat de bijkomende kosten werden gedragen door zowel het studie bureau (Antea Group), de aannemer en de gemeenten Wijnegem en Wommelgem (16.500 euro).

Hierdoor werd de heraanleg van de trage weg pas in de loop van 2016 voltooid en voorlopig aanvaard.

Op de gemeenteraad van 28 april 2016 werd deze trage weg, Buurtweg 24, de naam 'Koeiestraatje' gegeven.

Het subsidiedossier voor de nog te ontvangen investeringssubsidies (+/- 33.000 euro) werd eind 2016 opgemaakt en werd in de loop van 2017 afgehandeld.

In 2018 werden de werken definitief aanvaard.

Er werden voor 2019 geen budgetten meer voorzien.

Strategische doelstelling 3. Verder uitbouwen kwaliteitsvol onderwijs in de gemeente

Beleidsdoelstelling 3.10 Investeren in en onderhouden van gebouwen om de leerlingen te ontvangen in een aangepaste infrastructuur met een moderne en aangename werkomgeving voor de personeelsleden

Actieplan 3.10.1 Inrichten en verbeteren van de gemeentelijke basisscholen

Actie 3.10.1.1 Uitbreiden van GBS Het Oogappeltje

	Exploitatie			Investeringen			Liquiditeiten		
	Uitgave	Ontvangst	Saldo	Uitgave	Ontvangst	Saldo	Uitgave	Ontvangst	Saldo
RK 2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2015	0,00	0,00	0,00	18.694,06	0,00	-18.694,06	0,00	0,00	0,00
RK 2016	0,00	0,00	0,00	120.387,12	0,00	-120.387,12	0,00	0,00	0,00
RK 2017	58.008,61	0,00	-58.008,61	192.215,36	0,00	-192.215,36	0,00	0,00	0,00
RK 2018	23.533,60	0,00	-23.533,60	1.156.165,70	0,00	-1.156.165,70	0,00	0,00	0,00
	77.208,56	0,00	-77.208,56	1.487.462,24	0,00	-1.487.462,24	0,00	0,00	0,00
BG 2019	0,00	0,00	0,00	1.901.283,25	1.882.750,00	-18.533,25	0,00	0,00	0,00

Er werd ingetekend op het subsidiëringsprogramma voor schoolgebouwen. Na de toezegging van de subsidie werd er overgegaan tot de realisatie van een nieuw gebouw voor de kleuters om zodoende een pedagogisch hoogstaand onderwijs aan te bieden in een moderne en kwaliteitsvolle omgeving.

Eind 2014 werd de projectdefinitie gefinaliseerd. In januari 2015 werd de ontwerper aangesteld. Deze projectdefinitie werd in mei 2015 uitgebreid zodat zowel de Buitenschoolse KinderOpvang als het jeugdatelier huisvesting zouden bekomen in een gedeelte van de gemeentelijke basisschool. Het voorontwerp werd eind 2015 afgerond. Het subsidiedossier werd medio 2016 ingediend. De planning om de werken uit te voeren bleef behouden op 2017-2018.

Door het samennemen van de projecten voor de uitbreiding van GBS Het Oogappeltje en het oprichten van een nieuwe Buitenschoolse KinderOpvang en de verlaging van het BTW-tarief voor scholenbouw van 21% naar 6%, kon het totaalbudget voor beide projecten verlaagd worden met 400.000 euro.

Op de gemeenteraadszitting van 5 september 2016 werd beslist om de lokalen voor de Buitenschoolse KinderOpvang en het JeugdAtelier alsnog te schrappen uit het project voor de uitbreiding van GBS Het Oogappeltje en toe te voegen aan het project voor het oprichten van een multifunctionele zaal.

Aangezien de inschrijvingen voor de uitbreidingswerken van GBS Het Oogappeltje hoger bleken dan de initiële raming, werden er in 2017 extra budgetten voorzien. Hierdoor lag het voorziene budget voor de uitbreiding van GBS Het Oogappeltje terug op het niveau van het initieel voorziene krediet, voor de uitbreiding GBS Het Oogappeltje inclusief de inrichting van de Buitenschoolse KinderOpvang.

De werken werden toegewezen aan Brebuid NV en opgestart in september 2017. Hierdoor was het noodzakelijk de kleuterklassen tijdelijk onder te brengen in het sportcentrum Brieleke.

De vermoedelijke totale kost van dit bouwproject, inclusief prijssherzelingen en meerwerken, wordt momenteel geraamd op 3.428.000 euro (incl. BTW en ontwerper).

Daarenboven ontvingen wij van Agion de subsidietoezegging voor een geraamd bedrag van +/- 1.882.750 euro.

Met betrekking tot de timing van de werken, werd er verwacht dat er in 2017 en 2018 telkens 50% zou worden uitgevoerd.

De noodzakelijke extra budgetten werden voorzien en herschikt op basis van de vermoedelijke timing van de werken.

De eerste fase werd eind augustus 2018 voltooid en plechtig ingehuldigd op 1 september 2018.

In het budget 2019 is er een bedrag van +/- 1.900.000 euro voorzien. Ook de subsidies via Agion (+/- 1.880.000 euro) zullen we vermoedelijk in 2019 ontvangen.

De afwerking van de tweede fase zal vermoedelijk tegen midden 2019 voltooid zijn.

Strategische doelstelling 4. Verder uitbouwen van een kwaliteitsvol en uitgebreid vrijetijdsaanbod in de gemeente voor iedereen

Beleidsdoelstelling 4.10 Verder uitbouwen van een kwaliteitsvolle en uitgebreide buitenschoolse kinderopvang in de gemeente

Actieplan 4.10.1 Blijvend voorzien in buitenschoolse kinderopvangcapaciteit

Actie 4.10.1.1 Oprichten van gebouwen voor Buitenschoolse KinderOpvang (BKO) (onderdeel van het polyvalent centrum)

	Exploitatie			Investerings			Liquiditeiten		
	<i>Uitgave</i>	<i>Ontvangst</i>	<i>Saldo</i>	<i>Uitgave</i>	<i>Ontvangst</i>	<i>Saldo</i>	<i>Uitgave</i>	<i>Ontvangst</i>	<i>Saldo</i>
RK 2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2015	0,00	0,00	0,00	1.929,32	0,00	-1.929,32	0,00	0,00	0,00
RK 2016	0,00	0,00	0,00	6.211,47	0,00	-6.211,47	0,00	0,00	0,00
RK 2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	8.140,79	0,00	-8.140,79	0,00	0,00	0,00

De thans in gebruik zijnde infrastructuur voor de Buitenschoolse KinderOpvang (BKO) is ontoereikend. Zowel naar beschikbare oppervlakte als naar inrichting voldoet zij niet meer. Hierdoor kunnen er slechts een beperkt aantal kinderen opgevangen worden. De realisatie van een nieuwe huisvesting zodat aan de vraag naar enerzijds voldoende en anderzijds kwaliteitsvolle en hoogstaande opvang kan voldaan worden, is een noodzaak.

Bij de behandeling van het dossier voor de aanpassing van de gemeentelijke basisschool Het Oogappeltje deed zich de opportuniteit voor om de Buitenschoolse KinderOpvang hierin te integreren. Dit had als voordeel dat bepaalde accommodaties gemeenschappelijk konden gebruikt worden waardoor het kostenbesparend was. Verder zou dit item het verloop en de timing van de verbouwing van de gemeentelijke basisschool volgen.

Door het samennemen van de projecten voor de uitbreiding van GBS Het Oogappeltje en het oprichten van een nieuwe Buitenschoolse Kinderopvang en de verlaging van het BTW-tarief voor scholenbouw van 21% naar 6%, kon het totaalbudget voor beide projecten verlaagd worden met 400.000 euro.

Op de gemeenteraadszitting van 5 september 2016 werd alsnog beslist om de lokalen voor de Buitenschoolse Kinderopvang en het JeugdAtelier te schrappen uit het project voor de uitbreiding van GBS Het Oogappeltje en toe te voegen aan het project voor het oprichten van een multifunctionele zaal.

Dit project zal dan ook verder de timing volgen van het project voor het oprichten van een multifunctionele zaal (zie actie 1.10.2.2 op pagina's 7 en 8).

Beleidsdoelstelling 4.11 Verder uitbouwen van een kwaliteitsvol en uitgebreid jeugdbeleid in de gemeente

Actieplan 4.11.1 Onderhouden en uitbreiden van de jeugdinfrastructuur

Actie 4.11.1.1 Oprichten van een JeugdOntmoetingsCentrum (JOC) (onderdeel van het polyvalent centrum)

	Exploitatie			Investerings			Liquiditeiten		
	<i>Uitgave</i>	<i>Ontvangst</i>	<i>Saldo</i>	<i>Uitgave</i>	<i>Ontvangst</i>	<i>Saldo</i>	<i>Uitgave</i>	<i>Ontvangst</i>	<i>Saldo</i>
RK 2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RK 2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

De oprichting van een JeugdOntmoetingsCentrum (JOC) wordt als zeer belangrijk ervaren. Hier zal de Wommelgemse jeugd kunnen samenkomen, creatief zijn en zichzelf ontplooien. Vooreerst zal onderzocht worden aan welke eisen het JOC dient te voldoen en op welke wijze deze eisen optimaal kunnen ingevuld worden. De oprichting van nieuwe of herinrichting van bestaande infrastructuur werd in deze context bekeken.

Sedert 28 juli 2016 kwam de uitbating van het sportcomplex Brieleke in handen van de gemeente. Op deze locatie zal overgegaan worden tot het oprichten van een multifunctionele zaal.

Bij de uitwerking van het project van de multifunctionele zaal wordt de realisatie van een JeugdOntmoetingsCentrum voorzien.

Dit project zal dan eveneens de timing van het project voor het oprichten van een multifunctionele zaal (zie actie 1.10.2.2 op pagina's 7 en 8).

b. DOELSTELLINGENREKENING

In de doelstellingenrekening worden de ontvangsten en uitgaven bekeken vanuit de verschillende beleidsdomeinen (algemene financiering, algemeen bestuur en onderwijs).

Voor elk beleidsdomein is er een opsplitsing van de ontvangsten en uitgaven voor zowel prioritair als overig beleid en dit voor de verschillende budgetten (exploitatie, investeringen en liquiditeiten).

Schema J1, 'De financiële doelstellingenrekening' , werd als bijlage 1 toegevoegd.

c. FINANCIËLE TOESTAND

De financiële toestand van de beleidsnota van de jaarrekening 2018 bevat een vergelijking tussen jaarrekening en budget van het resultaat op kasbasis en de autofinancieringsmarge.

Resultaat op kasbasis: vergelijking budget-rekening

Het resultaat op kasbasis is een indicatie voor de geldstroom (cashflow) per jaar, zowel inkomend als uitgaand. Er wordt rekening gehouden met de overgedragen resultaten van de vorige jaren. Het is een korte termijn toestandsevenwicht dat jaarlijks groter of gelijk aan nul moet zijn. Een positief resultaat op kasbasis wil dus zeggen dat het gemeentebestuur verwacht meer gelden te ontvangen dan ze plant uit te geven.

De vergelijking budget-rekening, 'Resultaat op kasbasis' werd als bijlage 2 toegevoegd.

Het resultaat op kasbasis van de jaarrekening 2018 was ongeveer 645.000 euro positiever dan geraamd in de laatste budgetherziening van 2018.

Opgesplitst naar de verschillende budgetten merken we dat:

-	Exploitatiebudget	630.000 euro	positiever
-	Investeringsbudget	15.000 euro	positiever
-	Liquiditeitenbudget	is zoals voorzien	

Exploitatiebudget:

Het exploitatiebudget was 630.000 euro positiever dan voorzien in het eindbudget (dit is de laatste budgetherziening van 2018).

De exploitatie-uitgaven waren 735.000 euro lager (+) dan voorzien.

De belangrijkste verschillen (> 9.000 euro) worden verklaard in bijlage 3, 'Materiële verschillen tussen budget en rekening – Exploitatie (Uitgaven)'.

De exploitatie-ontvangsten waren 105.000 euro lager (-) dan voorzien.

De belangrijkste verschillen (> 9.000 euro) worden verklaard in bijlage 4, 'Materiële verschillen tussen budget en rekening – Exploitatie (Ontvangsten)'.

Investeringsbudget:

Het investeringsbudget was 15.000 euro positiever dan voorzien in het eindbudget (dit is de laatste budgetherziening van 2018).

De investeringsuitgaven waren 7.500 euro lager (+) dan voorzien.

De belangrijkste verschillen (> 7.500 euro) worden verklaard in bijlage 5, 'Materiële verschillen tussen budget en rekening – Investerings (Uitgaven)'.

De investeringsontvangsten waren 7.500 euro hoger (+) dan voorzien.

De belangrijkste verschillen (> 7.500 euro) worden verklaard in bijlage 6, 'Materiële verschillen tussen budget en rekening – Investerings (Ontvangsten)'.

Aangezien het lokaal bestuur Wommelgem pilootbestuur is voor de invoering van de BBC 2020-regelgeving moesten alle investeringsenveloppes eind 2018 afgesloten worden.

In een aanpassing van het meerjarenplan werden daarom, eind 2018, de nog niet-gebruikte investeringsuitgaven en -ontvangsten zoveel mogelijk gescharpt en indien nog nodig terug voorzien in het éénjarig meerjarenplan 2019.

Liquiditeitenbudget:

Het liquiditeitenbudget sloot af zoals voorzien in het eindbudget (dit is de laatste budgetherziening van 2018).

De initieel in het budget ingeschreven lening van 4.500.000 € werd al in de loop van 2017 via een budgetherziening (Aanpassing van het méérjarenplan) verschoven naar 2019.

Er werden in 2018 géén nieuwe leningen aangegaan.

Autofinanciering: vergelijking budget-rekening

De autofinancieringsmarge is het verschil tussen het 'Financieel draagvlak', dit zijn de middelen die beschikbaar zijn om leningen af te lossen (ofwel het exploitatieresultaat verminderd met de intrestlasten) en de 'Netto periodieke leningsuitgaven', dit is de som van de kapitaalaflossingen en de intresten van leningen. Er wordt hierbij geen rekening gehouden met de overgedragen resultaten van de vorige jaren. Het is een structureel lange termijn evenwicht en moet groter of gelijk aan nul zijn in het laatste jaar van het meerjarenplan. Een positieve autofinancieringsmarge wil dus zeggen dat het gemeentebestuur voldoende middelen heeft om haar leningen af te lossen.

De vergelijking budget-rekening, 'Autofinanciering' werd als bijlage 7 toegevoegd.

De autofinancieringsmarge van de jaarrekening 2018 was 630.000 euro positiever dan geraamd in het eindbudget (dit is de laatste budgetherziening van 2018).

Dit is te verklaren door het betere resultaat van het exploitatiebudget (+ 630.000 euro).

De autofinancieringsmarge is met 2.400.549 euro nog steeds hoog.

2. DE FINANCIËLE NOTA

De financiële nota van de jaarrekening bestaat uit volgende onderdelen:

- De exploitatierekening over boekjaar 2018
- De investeringsrekening over het boekjaar 2018
- De afgesloten investeringsenveloppes in boekjaar 2018
- De liquiditeitenrekening over boekjaar 2018

Het spreekt voor zich dat de verschillende rubrieken uit de beleidsnota en de financiële nota op elkaar moeten aansluiten.

a. DE EXPLOITATIEREKENING OVER BOEKJAAR 2018

In de exploitatierekening worden voor elk beleidsdomein de exploitatieuitgaven en -ontvangsten opgelijst.

Schema J2, 'De exploitatierekening' , werd als bijlage 8 toegevoegd.

Aan de uitgavenzijde was er op de beleidsdomeinen 'Algemene financiering' (-25.000 euro), 'Algemeen bestuur' (-570.000 euro) en 'Onderwijs' (-140.000 euro) een verschil tussen de rekeningcijfers en het eindbudget. De belangrijkste verschillen (> 9.000 euro) worden verklaard in bijlage 3, 'Materiële verschillen tussen budget en rekening – Exploitatie (Uitgaven)'.

Ook aan de ontvangstenzijde was er op de beleidsdomeinen 'Algemene financiering' (-35.000 euro), 'Algemeen bestuur' (-65.000 euro) en 'Onderwijs' (-10.000 euro) een verschil tussen de rekeningcijfers en eindbudget. De belangrijkste verschillen (> 9.000 euro) worden verklaard in bijlage 4, 'Materiële verschillen tussen budget en rekening – Exploitatie (Ontvangsten)'.

b. INVESTERINGSREKENING OVER BOEKJAAR 2018

In de investeringsrekening worden voor elk beleidsdomein de investeringsuitgaven en ontvangsten opgelijst.

Schema J3, 'De investeringsverrichtingen van het financiële boekjaar' , werd als bijlage 9 toegevoegd.

Aan de uitgavenzijde was er op beleidsdomein 'Algemeen bestuur' (-7.500 euro) een verschil tussen de rekeningcijfers en het eindbudget. Bij de beleidsdomeinen, 'Algemene financiering' en 'Onderwijs', waren er geen verschillen. De belangrijkste verschillen (> 7.500 euro) worden verklaard in bijlage 5, 'Materiële verschillen tussen budget en rekening – Investerings (Uitgaven)'.

Ook aan de ontvangstenzijde was er op beleidsdomein 'Algemeen bestuur' (+7.500 euro) een verschil tussen de rekeningcijfers en het eindbudget. Bij de beleidsdomeinen, 'Algemene financiering' en 'Onderwijs', waren er geen verschillen. De belangrijkste verschillen (> 7.500 euro) worden verklaard in bijlage 6, 'Materiële verschillen tussen budget en rekening – Investerings (Ontvangsten)'.

c. AFGESLOTEN INVESTERINGSENVELOPPES IN BOEKJAAR 2018

In het boekjaar 2018 werden alle nog niet-afgesloten investeringsenveloppes afgesloten.

Het betreft:

- Bijlage 10/1: Enveloppe EOAB - Enveloppe Overig Beleid (Algemeen Bestuur)
- Bijlage 10/2: Enveloppe EOALGFIN - Enveloppe Overig Beleid (Algemene Financiering)
- Bijlage 10/3: Enveloppe EOONDERW - Enveloppe Overig Beleid (Onderwijs)
- Bijlage 10/4: Enveloppe EO2GG - Enveloppe Overig Beleid (Grondgebied)
- Bijlage 10/5: Enveloppe EPGH - Enveloppe Prioritair (Administratief centrum)
- Bijlage 10/6: Enveloppe EPMULTIF - Enveloppe Prioritair (Multifunctionele zaal)
- Bijlage 10/7: Enveloppe EPHERENT - Enveloppe Prioritair (Herentalsebaan)
- Bijlage 10/8: Enveloppe EPVERBRAND - Enveloppe Prioritair (Verbrandelei)
- Bijlage 10/9: Enveloppe EPTOREN - Enveloppe Prioritair (Torenstraat)
- Bijlage 10/10: Enveloppe EPVOLKAERTS - Enveloppe Prioritair (Volkaertslei)
- Bijlage 10/11: Enveloppe EPDOORN - Enveloppe Prioritair (Trage weg - Koeiestraatje)
- Bijlage 10/12: Enveloppe EPOOGAPPELTJE - Enveloppe Prioritair (GBS 't Oogappeltje)
- Bijlage 10/13: Enveloppe EPBKO - Enveloppe Prioritair (Buitenschoolse KinderOpvang)
- Bijlage 10/14: Enveloppe EPJOC - Enveloppe Prioritair (JeugdOntmoetingsCentrum)

De schema's J4 'De rekening van een afgesloten investeringsenveloppe', werden als bijlagen 10 toegevoegd. Het betreft de 14 hierboven opgesomde afgesloten investeringsenveloppes.

d. DE LIQUIDITEITENREKENING OVER HET BOEKJAAR 2018

In de liquiditeitenrekening wordt het resultaat op kasbasis van het financiële boekjaar berekend aan de hand van de het saldo van de exploitatie-, de investerings- en de liquiditeitenrekening rekening houdend met het gecumuleerde budgettaire resultaat van het vorige boekjaar en de bestemde gelden.

Dit werd reeds uitvoering besproken in de financiële toestand in de beleidsnota vanaf pagina 18.

Schema J5, 'De liquiditeitenrekening' , werd als bijlage 11 toegevoegd.

3. DE SAMENVATTING VAN DE ALGEMENE REKENINGEN

De samenvatting van de algemene rekening geeft een overzicht van de algemene boekhouding die naast de budgettaire boekhouding wordt gevoerd.

Het bevat volgende onderdelen:

- De balans per 31/12/2018
- De staat van opbrengsten en kosten per 31/12/2018

a. DE BALANS

PER 31/12/2018

Schema J6, 'De balans' , werd als bijlage 12 toegevoegd.

De balans geeft een overzicht van het vermogen van de gemeente Wommelgem op het einde van 2018 (31/12) en op beginbalans (01/01) en bestaan uit een actief- en een passiefzijde.

Door de balans per 01 januari te vergelijken met de balans per 31 december 2018 krijgen we zicht op de verschuivingen die zich in de loop van 2018 hebben voorgedaan.

De activa zijn de middelen waarover het bestuur beschikt en waarvan verwacht wordt dat ze in de toekomst economische voordelen of voordelen qua dienstverlening zullen opleveren.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de vlottende activa (I) en vaste activa (II).

De vlottende activa daalden in 2018 met 375.000 euro en omvatten de liquide middelen en geldbeleggingen (I A), de vorderingen op korte termijn (I B), dewelke nog verder uitgesplitst worden in vorderingen uit ruil (I B1) en niet-ruil transacties (I B 2) en de overlopende rekeningen van het actief (I D)

De liquide middelen en geldbeleggingen namen in 2018 af met 950.000 euro, vooral omdat de uitvoering van verschillende investeringsprojecten in de loop van 2018 werd opgestart. De vorderingen op korte termijn stegen met 540.000 euro. De vorderingen uit ruiltransacties (+510.000 euro) bevatten de nog openstaande uitgaande facturen op 31/12, alsook de vooruitbetalingen van de lonen van de vastbenoemden van januari 2019. De vorderingen uit niet-ruiltransacties (+30.000 euro) zijn de nog openstaande fiscale vorderingen op 31/12, alsook vorderingen op werkingssubsidies. De overlopende rekeningen van het actief (+35.000 euro) zijn kosten die in 2018 werden ingeboekt maar gedeeltelijk betrekking hebben op boekjaar 2019.

De vaste activa stegen in 2018 met 1.770.000 euro en omvatten de vorderingen op lange termijn (II A), financiële vaste activa (II B), materiële vaste activa (II C) en immateriële vaste activa (II D).

De financiële vaste activa daalden in 2018 met 175.000 euro omdat de verschillende aandelen bij IVEKA geherwaardeerd werden. Er is een stijging met 1.930.000 euro van de materiële vaste activa. Het betreft 'Terreinen en gebouwen' (+1.985.000 euro), 'Wegen en overige infrastructuur' (-60.000 euro), 'Installaties, machines en uitrusting' (+10.000 euro) en 'Meubilair, kantooruitrusting en rollend materieel' (-10.000 euro). De belangrijkste investeringen zijn de verbouwing van GBS 't Oogappeltje en enkele geklasseerde gebouwen in Fort II, de bouw van het polyvalent centrum en het inrichten van een speelplein aan het Brieleke (T&G). Daarenboven werden er wegenwerken opgestart in de Ternesselei en afgewerkt in de Torenstraat en werden er naar jaarlijkse gewoonte buitengewone onderhoudswerken aan de voet- en fietspaden uitgevoerd (W&OI). In 2018 werd er onder andere een nieuwe wagen voor dienstverplaatsingen, een zitmaaier en een nieuwe grote feesttent aangekocht (IM&U). Er werden in 2018 ook nieuwe bureau's aangekocht (MK&R). Op al deze onderdelen werden de jaarlijkse afschrijvingen en waardeverminderingen van oudere activa verwerkt. Als er meer afschrijvingen zijn dan nieuwe investeringen, daalt de waarde van

de totaliteit van de materiële vaste activa. Dit is het geval bij 'Wegen en overige infrastructuur' en 'Meubilair, kantooruitrusting en rollend materieel'. De immateriële vaste activa stegen met 20.000 euro. Enerzijds stegen deze omdat er een hydronautstudie werd uitgevoerd en anderzijds daalden deze ten gevolge van de ingeboekte afschrijvingen.

De passiva vormen de financieringsbronnen van de activa.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen schulden (I) en het netto actief (II).

De schulden daalden in 2018 met 90.000 euro en omvatten de schulden op korte termijn (I A) en op lange termijn (I B). Deze op korte termijn worden nog verder opgesplitst in schulden uit ruiltransacties (I A 1) en niet-ruiltransacties (I A 2), overlopende rekeningen van het passief (I A 3) en schulden op lange termijn die binnen het jaar vervallen (I A 4). Ook de lange termijnschulden zijn onderverdeeld in schulden uit ruiltransacties (I B 1) en niet-ruiltransacties (I B 2).

De daling van de 'Schulden op korte termijn (KT)' (-40.000 euro) was het gevolg van een daling van de KT-schulden uit ruiltransacties (-120.000 euro) en een stijging van deze uit niet-ruiltransacties (+70.000 euro). Verder waren er nog minimale wijzigingen bij de overlopende rekeningen van het passief en de schulden op lange termijn die binnen het jaar vervallen (beide + 5.000 euro). De KT-schulden uit ruiltransacties bevatten de nog te betalen inkomende facturen op 31/12, de nog te betalen bedrijfsvoorheffing en RSZ, alsook de voorziening voor het vakantiegeld van 2019. In deze uit niet-ruiltransacties zitten de nog te betalen BTW, alsook ontvangen vooruitbetalingen (ondere andere het saldo van de voorschotten van aanvullende personenbelasting) en ontvangen voorschotten en waarborgen (vooral voor huisvuilcontainers) vervat. De overlopende rekeningen van het passief zijn kosten die in 2019 werden ingeboekt maar gedeeltelijk betrekking hebben op het boekjaar 2018.

Ook bij de 'Schulden op lange termijn (LT)' was er een daling (-50.000 euro). Dit is te verklaren door de daling van de LT-schulden uit ruiltransacties (-50.000 euro). Deze uit niet-ruiltransacties daarentegen bleven gelijk. De LT-schulden uit ruiltransacties bevatten de herberekende voorzieningen van de pensioenen van de mandatarissen en de responsabiliseringsbijdrage tot 2023 (+ 30.000 euro) en de financiële schulden (-80.000 euro).

In de LT-schulden uit niet-ruiltransacties zitten de ontvangen vooruitbetalingen op investeringssubsidies met een sociale bestemming, ten bedrage van 1.390.000 euro vervat, die in 2017 teruggevloeide vanuit het OCMW.

Het netto actief (+1.485.000 euro) bedroeg 53.245.724 euro en is het resterende bedrag van de activa nadat alle schulden en voorzieningen ervan werden afgetrokken ofwel het eigen vermogen.

b. DE STAAT VAN OPBRENGSTEN EN KOSTEN PER 31/12/2018

Schema J7, 'De staat van opbrengsten en kosten', werd als bijlage 13 toegevoegd.

De staat van opbrengsten en kosten geeft een overzicht van de verschillende kosten en opbrengsten uit de algemene boekhouding en berekent hieruit het resultaat (overschot of tekort) van het boekjaar.

Belangrijk om te weten is dat de kosten en opbrengsten uit de algemene boekhouding ruimer zijn dan de uitgaven en ontvangsten uit de budgettaire boekhouding. Ook een aantal 'niet-kaskosten en -opbrengsten' (zoals afschrijvingen, voorzieningen, verrekeningen,...) worden in de berekening meegenomen. De kosten en opbrengsten worden naargelang hun oorsprong onderverdeeld in operationele, financiële en uitzonderlijke kosten en opbrengsten.

De kosten stegen in 2018 met 70.000 euro ten opzichte van 2017. De operationele kosten stegen (+75.000 euro), terwijl de financiële kosten verder daalden (-5.000 euro). Er waren geen uitzonderlijke kosten in 2018. Voor wat betreft de operationele kosten was er een stijging van de 'Goederen en diensten' (+85.000 euro), 'Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' (+435.000 euro) en de 'Andere operationele kosten' (+380.000 euro). De 'Afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen' (-735.000 euro) en de 'Toegestane werkings-subsidies' (-55.000 euro) daalden.

De opbrengsten stegen in 2018 minimaal met 5.000 euro ten opzichte van 2017. De operationele opbrengsten (+380.000 euro) stegen, terwijl de financiële (-250.000 euro) en uitzonderlijke opbrengsten (-130.000 euro) daalden. Voor wat betreft de operationele opbrengsten was er enerzijds een stijging van de 'Fiscale opbrengsten en boetes' (+220.000 euro) en 'Werkingsubsidies' (+260.000 euro). Anderzijds was er een daling van de 'Opbrengsten uit de werking' (-75.000 euro) en 'Andere operationele opbrengsten' (-20.000 euro).

Er was in 2018 een 'Overschot van het boekjaar' van 1.260.000 euro. Dit was 65.000 euro lager dan in 2017 (1.325.000 euro). Het betreft een 'Operationeel' (+385.000 euro) en 'Financieel overschot' (+875.000 euro). Er was in 2018 geen 'Uitzonderlijk overschot/tekort'.

4. DE TOELICHTING BIJ DE FINANCIELE NOTA

De toelichting bij de jaarrekening bevat allerhande begeleidende en aanvullende informatie die niet in de jaarrekening zelf is opgenomen, maar wel relevant kan zijn.

Het bevat de:

- Exploitatierekening per beleidsdomein
- Evolutie van de exploitatierekening
- Investeringsrekening per beleidsdomein
- Evolutie van de investeringsverrichtingen
- Stand van de kredieten van de investeringsenveloppen
- Evolutie van de liquiditeitenrekening
- Overzicht verstrekte werkings- en investeringssubsidies per beleidsveld

In de financiële nota werden de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de jaarrekening van 2017 reeds besproken.

a. EXPLOITATIEREKENING PER BELEIDSDOMEIN

Schema TJ1, 'Exploitatierkening per beleidsdomein', geeft een overzicht van de exploitatierkening per beleidsdomein en werd toegevoegd als bijlage 14.

b. EVOLUTIE VAN DE EXPLOITATIEREKENING

Schema TJ2, 'Evolutie van de exploitatierekening' werd toegevoegd als bijlage 15.

De totale exploitatie-uitgaven lagen met 13.275.000 euro +/- 7% hoger dan in 2017 (12.415.000 euro), terwijl de totale exploitatie-ontvangsten met 15.755.000 euro slechts +/- 1% stegen ten opzichte van 2017 (15.620.000 euro).

De exploitatie-uitgaven worden opgesplitst in operationele-, en financiële uitgaven.

De 'Financiële uitgaven' bedroegen 20.000 euro. Er is nog steeds een dalende trend vast te stellen door de jaarlijks afnemende schuld (-5.000 euro).

De 'Operationele uitgaven' lagen met 13.255.000 euro +/- 7% hoger dan in 2017 (12.415.000 euro). Deze uitgaven worden onderverdeeld in 'Goederen en diensten', 'Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen', 'Toegestane werkingssubsidies' en 'Andere operationele uitgaven'.

Ten opzichte van 2017 verdubbelden de 'Andere operationele uitgaven' (775.000 euro), ook de 'Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' (5.830.000 euro) en de 'Goederen en diensten' (3.215.000 euro) stegen met respectievelijk 8% en 2,5%. Daarentegen lagen de 'Toegestane werkingssubsidies' (3.440.000 euro) in 2018 iets lager (-1,5%).

De stijging van de 'Goederen en diensten' (+80.000 euro) betreft allerlei kleinere verschillen.

Voor de stijging van de 'Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' (+435.000 euro) zijn er verschillende deelverklaringen. Het aantal VTE's steeg met 0,50 eenheden. Er werden in de periode 2016-2018 enkele nieuwe aanwervingen (algemeen directeur, deskundige omgeving, administratieve bedienden evenementen en informatie-communicatie) voltrokken. In 2018 stegen hierdoor de personeelsbudgetten al, maar het volledige effect zal pas in het volgend jaar (2019) volledig merkbaar zijn in de jaarrekeningcijfers. Als bijvoorbeeld iemand begin augustus 2018 werd aangeworven, had dit in 2018 slechts een gedeeltelijk effect op de jaarrekeningcijfers. In 2019 zal het volledige effect van de aanwerving zichtbaar zijn in de jaarrekening. Ook de implementering van het decreet lokaal bestuur met de gewijzigde verloning van de decretale graden, zorgde in de gemeenteboekhouding voor een verhoging van de personeelsbudgetten. Ook hier zal het volledige effect pas volledig zichtbaar zijn in de jaarrekening van 2019. Binnen de huidige personeelsbezetting waren er ook verschuivingen tussen de niveau's, met een stijging van het aantal personeelsleden op D-niveau en een daling van deze op E-niveau. Ook dit had tot gevolg dat de personeelsuitgaven stegen. Daarenboven was er ook een verschuiving van het statutaire dienstverband naar het contractuele. Bij uitdiensttredingen (pensioen of ontslag) werden vastbenoemden vervangen door contractuelen. Tussen 2014 en 2018 daalde het aantal VTE's aan vastbenoemden met +/- 8 VTE (of -25%). Het aantal contractuelen daarentegen, steeg met +/- 8 VTE's. Hierdoor steeg de responsabiliseringsbijdrage van 11.000 euro (in 2017) tot 76.500 euro (in 2018). Deze stijgende trend zal zich de komende jaren nog verder zetten. Ook waren er in de periode 2017-2018 verschillende personeelsswissels (in- en uitdiensttredingen ten gevolge van ontslag of pensioen). Ook hier is het volledige effect van deze wijzigingen dikwijls pas na 2 jaar volledig zichtbaar in de jaarrekeningcijfers. Als bijvoorbeeld iemand eind november 2017 op pensioen ging en pas midden 2018 vervangen werd, had dit zowel in 2017 als in 2018 slechts een

gedeeltelijk effect op de jaarrekeningcijfers. Pas in 2019 zal de situatie in de jaarrekening volledig uitgevlakt zijn. Tenslotte stegen ook de personeelskosten van het onderwijzend personeel met 120.000 euro. Aangezien deze personeelskosten ten laste zijn van de Vlaamse overheid, stegen ook de subsidies met hetzelfde bedrag.

De daling van de 'Toegestane werkingssubsidies' (-55.000 euro) is een combinatie van enerzijds een stijging (+55.000 euro) van de dotaties aan politie- en brandweerzone. Anderzijds waren er minder subsidieaanvragen voor bouwtoelagen aan verenigingen (-20.000 euro), werd de Forte-samenwerking, waarvoor de gemeente een bijkomende toelage aan het OCMW voor gaf, stopgezet (-35.000 euro) en werd er minder bijkomend onderwijzend personeel ten laste van de gemeente ingezet (-50.000 euro).

De verdubbeling van de 'Andere operationele uitgaven' (+380.000 euro) kan verklaard worden doordat er een dading werd getroffen in verband met de heraanleg van de Kerkplaats (+225.000). Daarenboven waren er in 2018 enkele niet-jaarlijks wederkerende evenementen zoals de organisatie van het Winterdorp (+50.000 euro), het WK-voetbaldorp (+45.000 euro) de verkiezingen (+15.000 euro) en de inhuldiging van de nieuwe leslokalen van GBS 't Oogappeltje (+20.000 euro).

De exploitatie-ontvangsten worden opgesplitst in operationele-, en financiële ontvangsten.

De 'Financiële ontvangsten' bedroegen 605.000 euro. Ze waren iets hoger dan in de vergelijkbare jaren 2014 en 2016. In 2015 en 2017 werden er éénmalige dividenden van IKA ontvangen voor respectievelijk 1.520.000 euro en 260.000 euro. Dit verklaart de daling (-245.000 euro) ten opzichte van 2017.

De 'Operationele ontvangsten' lagen met 15.155.000 euro +/- 2,5% hoger dan in 2017 (14.770.000 euro). Deze ontvangsten worden onderverdeeld in 'Ontvangsten uit de werking', 'Fiscale ontvangsten en boetes', '(ontvangen) Werkingssubsidies' en 'Andere operationele ontvangsten'.

Ten opzichte van 2017 stegen de '(ontvangen) Werkingssubsidies' (4.865.000 euro) en 'Fiscale ontvangsten en boetes' (8.270.000 euro) met respectievelijk 5,5% en 2,5%. De 'Andere operationele ontvangsten' (160.000 euro) en 'Ontvangsten uit de werking' (1.855.000 euro) daarentegen, lagen in 2018 respectievelijk 12% en 4% lager.

De 'Ontvangsten uit de werking' (-75.000 euro) daalden ten opzichte van 2017, maar waren wel hoger dan in de jaren 2014, 2015 en 2016 en lagen boven het gemiddelde voor de periode 2014-2018 (1.810.000 euro). De daling ten opzichte van 2017 is te verklaren door het feit dat er in 2017 enerzijds enkele grotere verzekeringsschadegevallen werden geregeld en anderzijds omdat er nog enkele laattijdige rekeningen van 2016 werden opgemaakt.

Bij de 'Fiscale ontvangsten en boetes' (+220.000 euro) was er na de dalingen van 2016 (-3%) en 2017 (-1,5%) in 2018 terug een stijging (+3%). De belastingsontvangsten uit eigen gemeentebelastingen stegen met 6%, vooral omdat er voor enkele grotere bouwprojecten hoge bouwtekeningen werden aangerekend. Deze uit de onroerende voorheffing en verkeersbelasting stegen voor het tweede jaar op rij met 3%. Ook het aandeel van de personenbelasting steeg in 2018 terug met 1,5%. De dalingen van 2016 (-2%) en 2017 (-8%) waren vooral het gevolg van de Federale Taxshift. Door de loonindexeringen van 2016 en 2017 van de loonmassa (telkens +2%), de bevolkingstoename tussen 2016 en 2017 (+1,5%) en ook

een hogere activiteitsgraad door de daling van de werkloosheidsgraad tussen 2015 en 2016 (-1,5%) werd het negatieve effect van deze Taxshift in 2018 reeds gedeeltelijk uitgevlakt.

De stijging van de '(ontvangen) Werkingssubsidies' (+260.000 euro) lag in 2018 (5,5%) iets hoger dan in 2017 (4%) en 2016 (5%). Deze is grotendeels te verklaren door de jaarlijkse aangroei (+4%) van het gemeentefonds (+75.000 euro), de subsidies voor de gestegen personeelskosten voor het onderwijzend personeel die ten laste zijn van de Vlaamse overheid (+ 120.000 euro), de gestegen werkingssubsidies voor de gemeentescholen (+30.000 euro) en een éénmalige subsidie voor de implementering van de digitale bouwaanvraag (+15.000 euro).

Tenslotte daalden de 'Andere operationele ontvangsten' (-20.000 euro). Dit is te verklaren door het feit dat er in 2017 éénmalig een terugvordering van een achterstal van een beroepziekte (20.000 euro) werd ontvangen.

c. INVESTERINGSVERRICHTINGEN PER BELEIDSDOMEIN

Schema TJ3, 'Investeringsverrichtingen per beleidsdomein', geeft een overzicht van de investeringsverrichtingen per beleidsdomein en werd toegevoegd als bijlage 16.

d. EVOLUTIE VAN DE INVESTERINGSVERRICHTINGEN

Schema TJ4, 'Evolutie van de investeringsverrichtingen' werd toegevoegd als bijlage 17.

Dit schema bestaat uit een uitgaven- en ontvangstengedeelte.

De investeringsuitgaven worden verder opgesplitst in financiële vaste activa, materiële vaste activa, immateriële vaste activa en toegestane investeringssubsidies.

Er werden in 2018, zoals in 2016 geen bijkomende financiële vaste activa verworven. In de jaren 2017 (140.000 euro), 2015 (620.000 euro) en 2014 (2.070.000 euro) werden er wel deelnemingen aangekocht bij respectievelijk IKA, EthiasCo en Jobpunt Vlaanderen (2017), IKA en IVEKA (2015) en IVEKA met de kapitaaloperatie naar aanleiding van de exit van Electrabel (2014).

In 2018 werd er voor een bedrag van 3.365.000 euro geïnvesteerd in materiële vaste activa. Dit was meer dan in 2017 (2.460.000 euro), 2016 (1.565.000 euro), 2015 (1.960.000 euro) en 2014 (685.000 euro). De materiële vaste activa worden verder onderverdeeld in 'Terreinen en gebouwen', 'Wegen en overige infrastructuur' en 'Roerende goederen'.

Voor de jaren 2018, 2017, 2016, 2015 en 2014 werd er respectievelijk 2.570.000 euro, 555.000 euro, 470.000 euro, 1.815.000 euro en 100.000 euro aan investeringen in 'Terreinen en gebouwen' voltrokken. In 2018 werd de eerste fase van de verbouwing van de gemeentelijke basisschool 't Oogappeltje afgerond, enkele geklasseerde gebouwen in Fort II werden gerenoveerd, de bouw van het nieuwe polyvalent centrum werd opgestart en er werd een speelplein aan het Scheersel aangelegd. De jaren ervoor werden de studieopdrachten voor de verbouwing van de gemeentelijke basisschool 't Oogappeltje en het polyvalent centrum gestart (2017), werden de kleedkamers C&D op het Scheersel voltooid (2016) en werd het VIK-gebouw op de Herentalsebaan 639 aangekocht (2015).

In dezelfde periode werd er voor respectievelijk 650.000 euro (2018), 1.660.000 euro (2017), 975.000 euro (2016), 65.000 euro (2015) en 495.000 euro (2014) in 'Wegen en overige infrastructuur' geïnvesteerd. In 2017 en 2018 werd de Torenstraat heraangelegd, terwijl in 2016 vooral aan de Fort II-straat, Vremdesteenweg en Veldstraat werd gewerkt. Daarenboven werden in de jaren 2018 (285.000 euro), 2017 (350.000 euro) als in 2014 (285.000 euro) buitengewone onderhoudswerken aan voet- en fietspaden uitgevoerd.

De investeringen in allerlei 'Roerende goederen' lagen in de periode 2014-2018 gemiddeld rond de 135.000 euro per jaar. De belangrijkste aankopen van de laatste jaren waren een grote feesttent (40.000 euro in 2018), een nieuwe veegwagen (140.000 euro in 2017), twee tractors (80.000 euro in 2016 en 60.000 euro in 2015) en een nieuw chassis voor een tankwagen van de brandweer (80.000 euro in 2014).

Tenslotte werd er in de periode 2014-2018 ook geïnvesteerd in immateriële vaste activa (ontwerpers en studieopdrachten) en dit voor respectievelijk 40.000 euro (2018 en 2017), nihil (2016), 100.000 euro (2015) en 20.000 euro (2014), 100.000 euro (2015). In 2018 was er een hydronautstudie en in 2017 ontvingen we de afrekening van het RUP Sint-Damiaanstraat (Arop). De bedragen die in 2015 en 2014 werden ingeschreven, betroffen vooral ontwerpers voor verbouwings- en wegenwerken. De erelonen voor architecten werden in 2016 herschikt en verplaatst naar de materiële vaste activa waarop ze betrekking hadden.

Er werden in 2018, net zoals in 2017 en 2016 geen 'Toegestane investeringssubsidies' uitgekeerd. In 2015 en 2014 was dit nog respectievelijk 40.000 euro en 10.000 euro voor de restauratie van het kasteel Selsaeten.

Bij de investeringsontvangsten onderscheiden we de verkopen van financiële vaste activa, materiële vaste activa en immateriële vaste activa, alsook de ontvangen investeringssubsidies en schenkingen.

Er werden in 2018, net zoals in 2016 en 2014 geen financiële vaste activa verkocht. In 2017 werd een voorschot (10.000 €) op de vereffening van SIMV ontvangen. Ook in 2015 werd de verkoop (deel 2) van de kapitaaloperatie van IVEKA naar aanleiding van de exit van Electrabel boekhoudkundig verwerkt (2.070.000 euro).

In 2018 werden er geen materiële vaste activa verkocht, dit was ook het geval in 2015. De gronden in de Jan Moonsstraat werden in 2017 (130.000 euro) en in 2016 (505.000 euro) verkocht. Daarenboven kocht de gemeente Wijnegem zich in 2016 in in het intergemeentelijk containerpark van Wommelgem/Borsbeek (190.000 euro). In 2014 werd er een grond in het Schawijck (95.000 euro) en een woning in de Welkomstraat (150.000 euro) verkocht.

Ook werden er in 2018 voor een bedrag van 695.000 euro 'Investingssubsidies en schenkingen' ontvangen en dit voor de renovatie van enkele geklasseerde gebouwen in Fort II. In de jaren 2014, 2016 en 2017 was dit ook. Het betrof een door het OCMW vooruitbetaalde investeringssubsidies met een sociale bestemming (1.390.000 euro in 2017). Investingssubsidies voor wegenwerken, meerbepaald voor de aanleg van de trage weg 'Koeiestraatje' (30.000 euro en 45.000 euro in 2014 en 2017), de Veldstraat (75.000 euro in 2016) en de Vremdesteenweg (50.000 euro in 2016). Tenslotte ontvingen we ook nog Ovamsubsidies voor de bouw van het containerpark (120.000 euro in 2016).

e. STAND VAN DE KREDIETEN VAN DE INVESTERINGS- ENVELOPPES

Schema TJ5, 'Stand van de kredieten van de investeringsenveloppes', werd toegevoegd als bijlage 18.

Eind 2018 waren er in het méérjarenplan 2014-2019 nog voor een netto-bedrag van 8.345.000 euro aan verbinteniskredieten (13.885.000 euro investeringskredieten en 5.540.000 euro investeringsontvangsten) ingeschreven. Voor 2017, 2016, 2015 en 2014 was dit netto nog respectievelijk 22.225.000 euro, 18.100.000 euro, 17.745.000 euro en 17.010.000 euro.

In 2018 moesten alle investeringsenveloppes afgesloten worden. Hierdoor werden bijna alle niet-gebruikte investeringsbudgetten overgedragen naar het éénjarig meerjarenplan 2019 volgens de nieuwe BBC 2020-regelgeving. Dit is de reden waarom het netto-bedrag aan verbinteniskredieten aanzienlijk daalde.

In de periode 2014-2018 werd er in totaal voor een netto-bedrag van 8.330.000 euro aan investeringen uitgevoerd. Procentueel over de verschillende jaren was dit voor 2018 (31%), 2017 (24%), 2016 (14%), 2015 (24,5%) en 2014 (6,5%).

(Voor 2014 en 2015 werd er géén rekening gehouden met de budgetneutrale kapitaalsoperatie IVEKA naar aanleiding van de exit van Electrabel.)

f. EVOLUTIE VAN DE LIQUIDITEITENREKENING

Schema TJ6, 'Evolutie van de liquiditeitenrekening', werd toegevoegd als bijlage 19.

Het resultaat van het exploitatiebudget is +2.480.000 euro in 2018. Voor de jaren 2017, 2016, 2015 en 2014 was dit respectievelijk +3.180.000 euro, +2.175.000 euro, +4.670.000 euro en +3.375.000 euro.

In 2018 bedroeg de totaliteit van de exploitatie-uitgaven 13.275.000 euro. In 2017, 2016, 2015 en 2014 was dit respectievelijk 12.440.000 euro, 12.935.000 euro, 12.040.000 euro en 11.720.000 euro. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat er in 2016 éénmalig ongeveer 1.000.000 euro werd uitgegeven in het kader van de dadingsovereenkomst met Synergie.

Het totaalbedrag aan exploitatie-ontvangsten was daarentegen 15.755.000 euro in 2018. Voor de periode 2014-2017 was dit respectievelijk 15.620.000 euro (2017), 15.110.000 euro (2016), 16.710.000 euro (2015) en 15.095.000 euro (2014). Ook hierbij moet opgemerkt worden dat er in 2015 een éénmalige dividend van IKA werd ontvangen voor een bedrag van ongeveer 1.520.000 euro. De belastingsontvangsten bedroegen 8.270.000 euro in 2018. Voor 2017 en 2016 was dit respectievelijk 8.050.000 euro en 8.165.000 euro en in 2015 en 2014 was dit voor beide jaren nog 8.420.000 euro.

De evolutie in het investeringsbudget is minder relevant omdat de uitvoering van de investeringsprojecten niet gelijkmatig verdeeld zijn over de volledige legislatuur. Het resultaat van het investeringsbudget was -2.715.000 euro in 2018. In 2017, 2016, 2015 en 2014 was dit respectievelijk -1.070.000 euro, -630.000 euro, -655.000 euro en -2.510.000 euro. Als we géén rekening houden met de budgetneutrale boekhoudkundige verwerking van de IVEKA-kapitaaloperatie naar aanleiding van de exit van Electrabel (+2.070.000 euro in 2015 en -2.070.000 euro in 2014), was het resultaat van het investeringsbudget in 2015 en 2014 respectievelijk -2.725.000 euro en -440.000 euro.

Het resultaat van 'Andere' (liquiditeitenbudget) bedroeg -80.000 euro in 2018. Voor de jaren 2017, 2016, 2015 en 2014 was dit respectievelijk -75.000 euro, -180.000 euro, -205.000 euro en -210.000 euro. Het betreft een verdere schuldafbouw via de periodieke aflossing van de nog lopende leningen. Daarenboven werden er geen nieuwe leningen aangegaan.

Het resultaat op kasbasis was +8.040.000 euro in 2018. In 2017, 2016, 2015 en 2014 was dit nog respectievelijk +8.355.000 euro, +6.320.000 euro, +4.950.000 euro en +1.140.000 euro. De hoogte van dit resultaat kwam er doordat het transactiemoment van verschillende investeringsprojecten in het meerjarenplan vroeger werd ingeschat dan de effectieve uitgaven.

g. OVERZICHT VERSTREKTE WERKINGS- EN INVESTERINGS- SUBSIDIES PER BELEIDSVELD

Het overzicht van de verstrekte werking- en investeringssubsidies per beleidsveld werd toegevoegd als bijlage 20.

5. TOELICHTING BIJ DE SAMENVATTING VAN DE ALGEMENE REKENINGEN

De toelichting bij de samenvatting van de algemene rekeningen bevat eveneens allerlei begeleidende en aanvullende informatie die niet in de jaarrekening zelf is opgenomen, maar wel relevant kan zijn.

Het bevat de:

- De toelichting bij de balans
- De proef- en saldibalans per 31/12/2018
- Waarderingsregels
- De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
- Overzicht van de deelnemingen
- Overzicht van vorderingen op lange termijn
- Overzicht van schulden op lange termijn

a. DE TOELICHTING BIJ DE BALANS

Schema TJ7, 'De toelichting van de balans', werd toegevoegd als bijlage 21.

In de mutatiestaten van de financiële (1) en materiële (2) vaste activa wordt de boekwaarde op 01/01 vergeleken met deze op 31/12 vergeleken met daarbij alle mogelijke wijzigingen zijnde, bijkomende investeringen, desinvesteringen, herwaarderingen, afschrijvingen en waardeverminderingen.

De financiële vaste activa daalden in 2018 met 175.000 euro. Het betrof een herwaardering van de IVEKA-deelnemingen. Een volledig overzicht van de deelnemingen op 31/12/2018 werd ook als bijlage 24 bijgevoegd.

De boekwaarde van de materiële vaste activa steeg met 1.925.000 euro. Enerzijds werden er voor een bedrag van 3.370.000 euro aan nieuwe investeringen ingeschreven. Anderzijds werd er voor 1.445.000 euro aan jaarlijks afschrijvingen ingeboekt.

In de mutatiestaat van de financiële schulden (3) wordt de evolutie van de nog openstaande schuld verduidelijkt. Deze daalde in 2018 met 80.000 euro van 275.000 euro naar 195.000 euro. In 2017, 2016, 2015 en 2014 was er een daling van respectievelijk 75.000 euro, 180.000 euro, 205.000 euro en 210.000 euro. De globale lening ten laste van Belfius werd in 2016 volledig afgelost. Een volledig overzicht van de nog openstaande schulden op lange termijn werd ook als bijlage 26 bijgevoegd.

De mutatiestaat van het nettoactief (4) geeft de mutaties in het nettoactief in 2016 (50.585.000 euro), 2017 (51.760.000 euro) en 2018 (53.245.000 euro). De toevoegingen aan, en afschrijvingen van investeringssubsidies en het overschot of tekort van het boekjaar werden hierin verwerkt.

b. DE PROEF- EN SALDIBALANS PER 31/12/2018

Er is een proef- en saldibalans per 31/12/2018 (bijlage 22) bijgevoegd met de saldi van alle gebruikte algemene rekeningen. Het totaal van alle bedragen op de debetzijde moet hierbij gelijk zijn aan het totaal van alle bedragen aan de creditzijde.

c. WAARDERINGSREGELS

Waarderingsregels helpen om de financiële rapportering beter te begrijpen. Ze geven een beeld van de belangrijkste waarderingsprincipes toegepast in de boekhouding van de organisatie. Ze gaan ervan uit dat het bestuur zijn activiteiten zal voortzetten, en zijn van het ene boekjaar op het andere identiek tenzij ze niet langer aanleiding geven tot een *waar en getrouw beeld*. In dat geval zal het bestuur de waarderingsregels aanpassen. Elk jaar opnieuw worden de waarderingsregels *consequent* en volledig *onafhankelijk van het resultaat* van het boekjaar toegepast.

• ALGEMENE PRINCIPES

Investing of exploitatie

Alle vermogensbestanddelen worden uitgedrukt en gewaardeerd aan hun **gebruikswaarde**. De gebruikswaarde van een activum stemt overeen met de toekomstige economische voordelen die of het dienstverleningspotentieel dat het activum voor het bestuur zal opleveren.

Alle vermogensbestanddelen worden **afzonderlijk gewaardeerd** en voor dat bedrag in de balans opgenomen, na aftrek van de desbetreffende afschrijvingen en waardeverminderingen.

In afwijking op deze regel opteert het bestuur ervoor om het meubilair, de kantooruitrusting, het klein materieel, alsook de grond- en hulpstoffen die bestendig worden hernieuwd en waarvan de aanschaffingswaarde te verwaarlozen is in verhouding tot het balanstotaal, in de boekhouding op te nemen voor een vast bedrag. De prijs voor de hernieuwing van deze bestanddelen komt ten laste van het exploitatieresultaat.

In aansluiting op voorgaande opteert het bestuur ervoor om individuele roerende verrichtingen van minder dan € 2.500 die geen deel uitmaken van een ruimer 'project', niet als investering te beschouwen, maar op te nemen in het exploitatieresultaat. Voor verrichtingen met betrekking tot onroerende goederen wordt dit bedrag verhoogd naar € 7.500.

Aanschaffingswaarde

Het bestuur hanteert als algemene regel dat elk actiefbestanddeel gewaardeerd wordt tegen aanschaffingswaarde en neemt voor dat bedrag de bestanddelen op in de balans, onder aftrek van de gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen. In sommige gevallen kan het actief ook worden geherwaardeerd. Op deze algemene regel zijn hieronder afwijkingen bepaald.

Met de aanschaffingswaarde wordt bedoeld de **aanschaffingsprijs** (aankoopprijs + bijkomende kosten), de **ruilwaarde**, de **vervaardigingsprijs** (aanschaffingsprijs grondstoffen,...+ rechtstreekse productiekosten), de **schenkingswaarde** (marktwaaarde van de goederen op het moment van de schenking of datum van het openvallen van de nalatenschap + belastingen en kosten) of de **inbrengwaarde**.

Afschrijvingen en waardeverminderingen

Afschrijvingen drukken de slijtage uit van het actief met een beperkte gebruiksduur. Het afschrijvingsbedrag wordt per financieel boekjaar bepaald door het verschil tussen de boekhoudkundige waarde en de **restwaarde** te delen door de **resterende gebruiksduur**, uitgedrukt in jaren. Ten minste aan het einde van elk financieel boekjaar wordt de restwaarde en de gebruiksduur van de activa opnieuw geëvalueerd. Het bestuur opteert ervoor de initiële

afschrijvingsduur voor de diverse categorieën van activa te bepalen zoals opgenomen in bijgevoegde tabel.

Het bestuur boekt waardeverminderingen op de aanschaffingswaarde van actiefbestanddelen om rekening te houden met (al dan niet als definitief aan te merken) ontwaardingen van activa bij de afsluiting van het boekjaar. Waardeverminderingen zijn correcties op de aanschaffingswaarde die niet voortvloeien uit hun *waarschijnlijke* nuttigheids- of gebruiksduur (bv. naar aanleiding van een schadegeval). Dit houdt in dat waardeverminderingen zowel mogelijk zijn voor activa met een beperkte (gebouwen) als een onbeperkte levensduur (gronden). Waardeverminderingen blijven niet behouden als de boekhoudkundige waarde van het activum daardoor op het einde van het boekjaar lager is dan de gebruikswaarde. In dat geval worden de waardeverminderingen teruggedragen.

Herwaarderingen

Sommige activa kunnen worden geherwaardeerd om hun boekwaarde in overeenstemming te brengen met een marktwaarde. Herwaardering is enkel toegestaan voor de **financiële vaste activa** en **overige materiële vaste activa**. Bij de herwaardering van een actief, wordt de volledige categorie waartoe dat actief behoort, geherwaardeerd. De overige materiële vaste activa met beperkte gebruiksduur worden op basis van deze geherwaardeerde waarde afgeschreven.

• AFWIJKINGEN EN SPECIFIEKE WAARDERINGSREGELS

Geldbeleggingen en liquide middelen

Het bestuur waardeert de liquide middelen en de geldbeleggingen, tegen de **nominale waarde**. De aandelen en vastrentende effecten worden bij verwerving geboekt en gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde.

Het bestuur past op de liquide middelen en geldbeleggingen **waardeverminderingen** toe als blijkt dat de realisatiewaarde op de datum van de jaarafsluiting lager is dan de aanschaffingswaarde. Er zullen bovendien aanvullende waardeverminderingen geboekt worden om rekening te houden met de evolutie van hun realisatie- of marktwaarde of met de risico's die inherent zijn aan de aard van de producten in kwestie of van de uitgevoerde activiteit.

Vorderingen op korte termijn

Vorderingen worden in de balans weergegeven tegen de nominale waarde. In geval er onzekerheid bestaat over de invorderbaarheid van bepaalde vorderingen, worden deze overgeboekt naar dubieuze debiteuren. Op de dubieuze debiteuren worden **waardeverminderingen** geboekt in functie van de ouderdom van de vordering, zijnde :

Ouder dan 2 jaar - jonger dan 3jaar :	10%
Ouder dan 3 jaar - jonger dan 5 jaar :	40%
Ouder dan 5 jaar:	60%

Het bestuur opteert ervoor om ook waardeverminderingen toe te passen als hun realisatiewaarde op de datum van de jaarafsluiting lager is dan hun boekhoudkundige waarde.

Vorraden

De voorraden die het bestuur heeft verworven naar aanleiding van een **ruiltransacties**, waardeert ze tegen de aanschaffingswaarde of de marktwaarde op de balansdatum als die lager is. De waardering tegen een lagere marktwaarde, zal niet worden behouden als de marktwaarde achteraf hoger is dan de lagere waarde waartegen de voorraad werd gewaardeerd.

De voorraden die verworven zijn door **niet-ruiltransacties**, worden gewaardeerd tegen de marktwaarde op de datum van de verwerving. Deze zullen echter niet worden gewaardeerd indien ze gratis of tegen een symbolische prijs worden verdeeld of verbruikt worden in het productieproces van goederen die gratis of tegen een symbolische prijs worden verdeeld.

Het bestuur opteert ervoor om initieel geen voorraden uit te drukken. In afwijking zal geopteerd worden voor de FIFO-waardering (waardering voorraden aan de 'recentste' aankooprijzen).

Financieel vaste activa

Belangen of aandelen in rechtspersonen worden in de boekhouding opgenomen tegen hun aanschaffingswaarde. De aanschaffingswaarde van belangen of aandelen, ontvangen als vergoeding voor inbrengen die niet bestaan in contanten of die voortkomen uit de omzetting van vorderingen, stemt overeen met de **conventionele waarde** van de ingebrachte goederen en waarden of van de omgezette vorderingen. Als de conventionele waarde echter lager is dan de marktwaarde van de ingebrachte goederen en waarden of van de omgezette vorderingen, wordt de aanschaffingswaarde **geherwaardeerd** tot de hogere marktwaarde.

Er worden **waardevermindering** toegepast op de belangen en de aandelen die onder de financiële vaste activa zijn opgenomen in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding, verantwoord door de toestand, de rentabiliteit of de vooruitzichten van de entiteit waarin de belangen of de aandelen worden aangehouden. Het bestuur zal ook op de vorderingen, inclusief de vastrentende effecten, die in de financiële vaste activa zijn opgenomen waardeverminderingen toepassen als er voor het geheel of een gedeelte van de vordering onzekerheid bestaat over de betaling ervan op de vervaldag.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden onderverdeeld in 3 categorieën. De **gemeenschapsgoederen** zijn de roerende en onroerende activa die worden aangewend binnen het 'maatschappelijk doel' van de organisatie, los van enige bedrijfseconomische activiteit. De **bedrijfsmatige activa** worden aangewend binnen een bedrijfsmatige context, dat betekent waar een bepaald rendement of zekere productiviteit kan worden gekoppeld aan de aangewende activa. De diensten verbonden aan deze activa worden aangeboden aan concurrentiële tarieven, die beogen zoveel als mogelijk de kosten verbonden aan deze diensten te dekken. De **overige activa** worden voor geen van vorige doeleinden aangewend, maar worden aangehouden als '(on)roerende reserve'. Deze activa zijn niet nuttig bij het functioneren van het bestuur, en kunnen mogelijks in de toekomst worden gerealiseerd ter financiering van andere investeringen.

Tot het **erfgoed** behoren de activa met historische, artistieke, wetenschappelijke, ... waarde en de activa die belangrijk zijn voor het behoud van het leefmilieu. Erfgoed zal in veel gevallen weinig economische voordelen opleveren of weinig dienstenpotentieel inhouden. Deze hebben dus in principe geen gebruikswaarde. Daarom zal op de aanschafwaarde van deze activa een waardevermindering worden toegepast om de boekhoudkundige waarde terug te

brengen tot € 1. Indien het actief dat behoort tot erfgoed wordt ingezet voor de uitvoering van het 'maatschappelijk doel' (bv. dienst toerisme in belfort), kan dat actief tóch een gebruikswaarde hebben. Dat actief wordt dan niet afgeschreven maar de waarde kan worden aangepast door het uitdrukken van waardeverminderingen.

Overige zakelijke rechten op onroerende goederen betreft de andere zakelijke rechten die het bestuur bezit op een onroerend goed als de vergoedingen bij aanvang van het contract werden vooruitbetaald (geactiveerde eenmalige vergoeding). Deze activa worden afgeschreven over de looptijd van de overeenkomst, tenzij de economische gebruiksduur van het actief waarop het zakelijk recht betrekking heeft, korter is.

De **gebruiksrechten voor materiële vaste activa** waarover het bestuur beschikt op grond van **leasing of gelijkaardige overeenkomsten** (bv. erfpacht) worden onder de activa opgenomen voor het gedeelte van de volgens de overeenkomst te storten termijnen, dat strekt tot de wedersamenstelling van de **kapitaalwaarde** van het goed waarop de overeenkomst betrekking heeft. De overeenkomstige schuld aan de passiefzijde waardeert het bestuur ieder jaar ten bedrage van het gedeelte van de in de volgende boekjaren te storten termijnen, dat strekt tot de wedersamenstelling van de kapitaalwaarde van het goed waarop de overeenkomst betrekking heeft. De duur van de afschrijvingsperiode wordt geregeld door IAS17 en IPSAS13: indien het *redelijk zeker* is dat het geleasede actief overgenomen wordt bij het verstrijken van de leaseperiode (lichten van de aankooptie), zal het actief worden afgeschreven over de normale gebruiksduur van soortgelijke activa (die in volle eigendom zijn). Indien het *niet redelijk zeker* is dat het actief wordt overgenomen bij het verstrijken van de leaseperiode (aankooptie wordt niet gelicht), wordt het actief afgeschreven over de leaseperiode, tenzij de (economische) gebruiksduur korter is.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd aan aanschafwaarde, tenzij deze niet verworven zijn van derden. In dat geval worden ze gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, als die niet hoger is dan een voorzichtige raming van de gebruikswaarde of van het toekomstige rendement of nut voor het bestuur van die vaste activa.

Schulden

De schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Netto-actief

De **ontvangen investeringssubsidies en schenkingen** worden geleidelijk in resultaat genomen (verrekend) volgens **hetzelfde ritme als de afschrijvingen** of de waardeverminderingen op de vaste activa waarvoor deze werden verkregen. Zolang een investering in uitvoering is en dus nog niet wordt afgeschreven, wordt de verkregen investeringssubsidie nog niet verrekend.

De **voorzieningen voor risico's en kosten** worden stelselmatig gevormd. De voorzieningen voor risico's en kosten worden niet gehandhaafd als ze op het einde van het financiële boekjaar hoger zijn dan wat vereist is volgens een actuele beoordeling van het bestuur van de risico's en kosten waarvoor ze werden gevormd.

- **BIJZONDERE BEPALINGEN BIJ DE OVERGANG NAAR BBC (BEGINBALANS)**

De balansstructuur van BBC is volledig anders dan deze van de NGB (nieuwe gemeenteboekhouding) de NOB (nieuwe OCMW boekhouding) of de AGB-boekhouding (autonome gemeentebedrijven). De beginbalans van BBC stemt dus zeker niet overeen met de eindbalans van NGB of NOB, maar is daar uiteraard wel op gebaseerd.

Bij de conversie naar BBC en de opmaak van de beginbalans heeft het bestuur geopteerd voor de toepassing van het **continuïteitsprincipe**. Dat houdt in dat de bestaande inventarisbestanddelen werden geconverteerd naar de respectievelijke rubrieken in BBC, op basis de bestaande (historische) aanschafwaarde. De afschrijvingstermijnen werden vervangen door de termijnen bepaald in bijlage, waardoor de resterende gebruiksduur, de netto-boekwaarde en het jaarlijkse afschrijvingsbedrag van de activa verandert. Hierbij werd uitgegaan van een restwaarde gelijk aan 0.

Bestaande activa met een boekwaarde gelijk aan 0, of die niet konden geïndividualiseerd worden werden mogelijks niet opgenomen in de beginbalans. Dit geldt ook voor de corresponderende investeringssubsidies.

Materiële en immateriële vaste activa

Volledig afgeschreven immateriële activa werden niet overgenomen naar de BBC-omgeving. Dit geldt ook voor afgeschreven niet individualiseerbare roerende materiële activa en roerende activa die onder het grensbedrag vallen opgenomen in de algemene bepalingen van deze waarderingsregels.

Voor het bepalen van de historische aanschafwaarde wordt de herwaarderingsbedrag van de terreinen mee opgenomen in de aanschafwaarde. Voor de gebouwen wordt het herwaarderingsbedrag niet mee opgenomen in de aanschafwaarde.

De activa die behoren tot het erfgoed worden pro memorie in de beginbalans opgenomen (aan € 1).

Netto-actief

De **ontvangen investeringssubsidies en schenkingen** werden geconverteerd voor zover het corresponderende actief werd geconverteerd. De verrekeningstermijn werd aangepast aan de afschrijvingstermijn van het corresponderende actief.

De **voorzieningen** voor risico's en kosten werden opnieuw geëvalueerd.

AFSCHRIJVINGSTERMIJNEN

MATERIËLE VASTE ACTIVA	AFSCHRIJVINGS-TERMIJN
Terreinen Deze rubriek bevat naast de onbebouwde terreinen ook de gronden van wegen (wegzate), gebouwen, waterlopen en kunst(bouw)werken. De (afschrijfbare) aanleg en uitrusting op terreinen (bv. verharding,	 - 5-15 jr

omheining, ...) wordt opgenomen onder de rubriek 'bebouwde terreinen'.	
Gebouwen Onderhoudswerken aan gebouwen die niet worden opgenomen in de exploitatie, worden over een kortere termijn afgeschreven. Deze termijn hangt af van de aard van het onderhoudswerk en de impact op de gebruikswaarde van het gebouw.	33 jr 5-15jr
Wegen Onder wegen worden alle elementen van het weggennet opgenomen (verharding, slijtlaag, voetpaden, fietspaden, ...). Het aanbrengen of vervangen van de slijtlaag wordt afgeschreven over een kortere termijn. Onder de overige infrastructuur betreffende de wegen worden onder meer straatmeubilair, verkeerssignalisatie, wegbeplanting, ... opgenomen. Onderhoudswerken aan wegen die niet worden opgenomen in de exploitatie, worden over een kortere termijn afgeschreven. Deze termijn hangt af van de aard van het onderhoudswerk en de impact op de gebruikswaarde van de weg.	33 jr 5 jr 10 jr 5-15 jr
Waterlopen en waterbekkens	33 jr
Overige onroerende infrastructuur Onder overige onroerende infrastructuur worden onder meer het rioleringsnet, de openbare verlichting, nutsleidingen en kunst(bouw)werken opgenomen. Onderhoudswerken aan overige onroerende infrastructuur die niet worden opgenomen in de exploitatie, worden over een kortere termijn afgeschreven. Deze termijn hangt af van de aard van het onderhoudswerk en de impact op de gebruikswaarde van de infrastructuur.	33 jr 5-15 jr
Installaties, machines en uitrusting Onder de installaties, machines en uitrusting wordt onder meer opgenomen werkmateriaal (boormachines, grasmachines, hakselaars, brandweer-helmen- en kledij, reanimatietoestellen, keukengerei, diepvriezers, koelkasten, uitrusting van RVT's ,...	5-10 jr
Meubilair Onder meubilair wordt onder meer opgenomen kasten, stoelen, banken, bureaus,... in de mate dat ze niet onroerend door bestemming zijn	10 jr

Kantooruitrusting Onder kantooruitrusting wordt onder meer opgenomen faxtoestellen, kopieermachines, papiervernietigers, tv's, dvd-spelers, ... Gezien de snelle veroudering en technologische evolutie in het informaticamaterieel wordt deze rubriek over een kortere termijn afgeschreven. ... Informaticamateriaal bevat onder meer computers, computerschermen, beamers, laptops, ...	5 jr 3 jr
Rollend materiaal Rollend materiaal bevat onder meer fietsen, vrachtwagens, brandweerwagens, tractoren en andere voertuigen en hun toebehoren.	5-10 jr
Kunstwerken (geen erfgoed)	-
Erfgoed	-
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	AFSCHRIJVINGS-TERMIJN
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	5 jr
Goodwill	5 jr
Plannen en studies	5 jr

d. DE NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Het overzicht van 'De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen' werd toegevoegd als bijlage 23.

In 2018 werd één van de twee gewaarborgde leningen bij Igean volledig vereffend.

e. OVERZICHT VAN DE DEELNEMINGEN

Het overzicht van de deelnemingen werd toegevoegd als bijlage 24.

In 2018 werden de deelnemingen bij IVEKA geherwaardeerd.

f. OVERZICHT VAN VORDERINGEN OP LANGE TERMIJN

Het overzicht van de vorderingen op lange termijn werd niet toegevoegd als bijlage 25 omdat dit, zoals in 2017, nihil is.

De achtergestelde lening ten laste van Synergie was onderdeel van de dadingsovereenkomst in 2016 en werd in 2017 volledig uitgeboekt.

g. OVERZICHT VAN SCHULDEN OP LANGE TERMIJN

Het overzicht van de schulden op lange termijn werd toegevoegd als bijlage 26.

De lening ten laste van Belfius werd in 2016 volledig terugbetaald.

Op 31/12/2018 was er nog een resterende schuld van 195.000 euro. Het betreft nog een openstaande schuld van 50.000 euro ten laste van BNP Paribas Fortis en één van 145.000 euro ten laste van Krinkels voor de aanleg van het kunstgrasveld.